

HAIGUSTE ENNETUSE PROJEKTID

Tervishoiuteenuse osutaja kohustub tegema haiguste ennetust tegevusloal nimetatud kabinetis või tegevuskohas. Ennetuse projektide ja/või sõeluuringute elluviimisel lähtutakse kehtivatest ravi- ja tegevusjuhenditest. Käesolevas lepingu lisas toodud tegevusjuhised on haiguste ennetuse projektide ja/või sõeluuringute läbiviimise lahutamatuks osaks.

1. Ennetuse projektide ja/või sõeluuringute üldpõhimõtted

- 1.1. Raviarvete esitamisel lepingu lisa 4 täitmiseks lähtub Tervishoiuteenuse osutaja Haigekassa kodulehelt leitavate juhendite sisust ning järgmistest tingimustest ja ravijuhu mõistetest.
- 1.2. Sõeluuringute kindlaksmääratud sünnikohordid on toodud lepingu lisa 4.
- 1.3. Ennetuse projektide ja/või sõeluuringute ravijuht on tervishoiuteenuse (edaspidi: teenus) tüüp 14.
- 1.4. Ennetuse projektide ja/või sõeluuringute kättesaadavuse tagamise tingimuseks on:
 - 1.4.1. teenust osutatakse visiiditasuta;
 - 1.4.2. teenust osutatakse nii kindlustatud kui ravikindlustusega hõlmamata isikutele. Ravikindlustusega hõlmamata isikute raviarvet täpsustatakse ravi rahastamise lepingu lisa 20.
- 1.5. Tervishoiuteenuse osutaja tagab oma infosüsteemis uuringute tulemuste dokumenteerimise vastavalt tervishoiuteenuste korraldamise seaduse nõuetele ning edastab andmed Tervise infosüsteemi (TIS).

2. Noorte reproduktiivtervise alane nõustamine ja seksuaalsel teel levivate infektsioonide ennetamine (edaspidi „projekt“ või „projektitegevused“)

Projekti raames tegeletakse sihtrühma sagedasemate reproduktiiv- ja seksuaaltervise probleemide diagnostikaga, lepingus RHK-10 diagnoosikoodide ulatuses raviga ja suunamisega eriarstile, arvestatakse vaimse tervise aspekte seksuaaltervise probleemidele lahenduse otsimisel ning vägivallaohvritele (sh seksuaalvägivalla ohvritele) osutatakse standardiseeritud abi.

Projekti sihtrühm on noored vanuses kuni 26 (k.a) eluaastat.

- 2.1. Projektis lubatud uuringute ja protseduuride loendit lepingus ei määratleta, vaid jäetakse arstlikuks või iseseisvalt teenust osutava ämmaemanda otsuseks, kuid isikule määratud uuringud peavad olema kooskõlas lepingus fikseeritud RKH-10 klassifikatsiooni koodidega ja üldtunnustatud ravi- ja tegevusjuhenditega.
- 2.2. Projektitegevuste kättesaadavuse lisa tingimused:
 - 2.2.1. Vastuvõtt toimub noortenõustamiskeskuses igal tööpäeval, noortekabinetis vähemalt kahel tööpäeval nädalas, mõlema puhul toimuvad vastuvõtud vähemalt ühel nädalapäeval õhtutundidel (18.00–19.00);
 - 2.2.2. Vastuvõtuaegadel toimub paralleelne etteregistreerumiseta vastuvõtt;
 - 2.2.3. Teenuseid osutatakse saatekirjata (v.a. kliinilise psühholoogi konsultatsioon, mis toimub eriarsti suunamisel).
- 2.3. Projektitegevuste kvaliteedi tagamise tingimused:
 - 2.3.1. Erinevatele vanuseastmetele suunatud õppematerjali olemasolu;
 - 2.3.2. Viiakse läbi seksuaal- ja reproduktiivtervise alaseid loenguid ja osaletakse kogukonnatöös (näiteks koostöö õppeasutustega).
- 2.4. Projekti lepingupartnerina eristatakse **noortekabinetti** ja **noortenõustamiskeskust**. Tervishoiuteenuse osutajaga sõlmitakse leping vastavalt noortekabineti või noortenõustamiskeskuse teenusepaketi osutamiseks.
 - 2.4.1. **Noortekabineti** ravijuhul võib kasutada alljärgnevat RHK-10 diagnoosikoode:

Z01.4 (Günekoloogiline läbivaatus [üldine; tava]);
Z03.8 (Jälgimine muude kahtlustatud haiguste ja sisundite suhtes);
Z11.3 (Eri-sõeluuring peamiselt suguliselt levivate nakkushaiguste avastamiseks);
Z11.4 (Eri-sõeluuring inimese immuunpuudulikkuse viirustõve [HIV-tõve] avastamiseks);
Z70.0- Z70.9 (Seksuaalse suhtumise, käitumise ja sättumuse e orienteeritusega seotud nõuandmine [seksuaalnõustamine]);
Z 30.0 (Üldine nõustamine kontratseptsiooni kohta);
Z30.1 ([Emakasisese] kontratseptiivseadme paigaldamine);
Z30.4 (Kontratseptiivpilli või muu -ravimi korduv ordineerimine);
Z30.5 (Emakasisese kontratseptiivseadme järelevalve);
Z32.0 (Veel kinnitamata rasedus);
Z32.1 (Kinnitatud rasedus);
Z33 (Juhurasedus);
Z64.0 (Soovimatu rasedusega seotud probleemid);
Z30.8 (Muu kontratseptiivkäitlus);
Z25.8 (Immuniseerimise vajadus muude täpsustatud üksikute viirushaiguste vastu);
Z71.1 (Isik kardetud kaebusega, kellele diagnoosi ei pandud);
N30.0 (Äge tsüstiit);
B37.3 (Häbeme- ja tupekandidiaas);
N76.0 (Äge vulvovaginiit e häbeme-tupe põletik);
A54.0 (Gonokokknakkus);
A53.0 (Muu ja täpsustamata süüfilis);
A56.0 (Muud suguliselt levivad klamüüdiahaigused);
A59.0 (Trihhomoniasis);
A60.0 (Anogenitaalsed herpesviirusnakkused);
A63.0 (Anogenitaalsed [venerilised] tüükad);
A63.8 (Peamiselt suguliselt levivad muud täpsustatud haigused).

2.4.1.1. Lubatud on ämmaemanda vastuvõtt ja *ämmaemanda kaugvastuvõtt*. Vajadusel eriarsti esmane, eriarsti korduv vastuvõtt ja *eriarsti kaugvastuvõtt*.

2.4.2. Noortenõustamiskeskus

2.4.2.1. Teenuseosutajate kvaliteedijuhtimissüsteemi osa on „Noorte nõustamiskeskuste tegevuse põhimõtted ja kvaliteedijuhend“ (ESTL/EHK).

2.4.2.2. võib kasutada alljärgnevat diagnoosikoode:

Z12.4 (eri-sõeluuring emakakaelakasvaja avastamiseks);
Z00.3 (Läbivaatus suguküpsuse arengujärgu suhtes);
Z04.4 (Läbivaatus ja jälgimine pärast väidetavat vägistamist ja võrgutamist);
Z61.3 (Enesest lugupidamise kadu põhjustavad sündmused lapsepõlves);
Z65.8 (Muud täpsustatud psühhosotsiaalsete olukordadega seotud probleemid);
T74.2 (Seksuaalkuritarvitus);
N70.0- N77.8 (Naise vaagna- ja emakaelundite põletikulised haigused);
N83.0- N83.9 (Munasarja, munajuha ja emaka laisideme põletikuta haigusseisundid);
N91.0- N91.5 (Puuduv, vähene ja harv menstruatsioon);
N92.0- N92.5 (Rohke, sage ja korratu menstruatsioon);
N93.0- N93.9 (Emaka ja tupe muu anomaalne verejooks);
N94.0- N94.9 (Naissuguelundite ja menstruatsioonitsükliga seotud valu ja muud haigusseisundid);
I86.1 (Skrootumivaariks);
N34.1 (Mittespetsiifiline uretriit e kusitipõletik);
N41.1 (Krooniline prostatiit);
N43.2 (Muu vesisong);
N43.4 (Seemesong);
N44 (Testisetorsioon);

- N45.9 (Munandipõletik);
 - N47 (Kitsas eesnhk);
 - N48.1 (Balanopostiit);
 - N48.6 (Oblitereeruv kserootiline lukipõletik);
 - N50.8 (Meessuguelundite muud täpsustatud haigusseisundid);
 - N50.9 (Meessuguelundite täpsustamata haigusseisund);
 - E29.1 (Munandite vaegtalitus);
 - F52.2 (Genitaalne vaegreaktsioon);
 - F52.4 (Enneaegne ejakulatsioon);
- 2.4.2.3. Lubatud on ämmaemanda vastuvõtt, *ämmaemanda kaugvastuvõtt*, eriarsti esmane vastuvõtt, eriarsti korduv vastuvõtt, *eriarsti kaugvastuvõtt*, kliinilise psühholoogi vastuvõtt eriarsti suunamisel, *psühholoogi kaugteraapia*, psühhoteeraapia seanss ühele haigele, *õe iseseisev vastuvõtt ja õe kaugvastuvõtt*.

3. Noorsportlaste tervisekontroll spordiga seotud tervisekahjustuste ennetamiseks

- 3.1. Noorsportlaste tervisekontrolli eesmärk, sisu, kättesaadavuse ja kvaliteedi tagamise nõuded on kirjeldatud tegevusjuhendis „Noorsportlaste tervisekontroll spordiga seotud tervisekahjustuste ennetamiseks“ (ESMF, EHK2018).
- 3.2. Noorsportlaste tervisekontrolli ravijuht, mille raviarvele märgitakse:
- 3.2.1. Põhidiagnoosiks RHK-10 diagnoosikood Z10.3 (Spordimeeskondade üldine tavatervisekontroll) ja raskusaste vastavalt valgusfoori formaadile:
 - 3.2.1.1 lubatud sportida-1;
 - 3.2.1.2 seatud osaline piirang-2;
 - 3.2.1.3 kehtestatud keeld sportimiseks-3;
 - 3.2.2. raskusastmete 2 või 3 korral kaasuv(ad) diagnoos(id), mille tõttu on seatud sportimise piirang;
 - 3.2.3. baasuuringute kompleks vastavalt noorsportlaste nädalasele treeningkoormusele;
 - 3.2.4. lisauuringute eest tasutakse meditsiinilise näidustuse olemasolul.

4. Rinnavähi varase avastamise sõeluuring

Rinnavähi varajase avastamise sõeluuringu (edaspidi: *sõeluuring*) eesmärk, sisu, kättesaadavuse ja kvaliteedi tagamise nõuded on kirjeldatud „Rahvastikupõhise rinnavähi mammograafilise sõeluuringu tegevusjuhendis“ (Eesti Haigekassa 2018).

- 4.1. Sõeluuringu ravijuht on raviarve põhidiagnoosikoodiga Z01.6. Raviarvele märgitakse põhiuuringuna teenus koodiga 7937 x 2 (mammograafiline sõeluuring CC ja MLO).
- 4.2. Sõeluuringut teostav Tervishoiuteenuse osutaja (sõeluuringuüksus), nõustab uuritavat enne sõeluuringu teostamist täites esmase küsimustiku, teostab sõeluuringu põhiuuringu ning vajadusel lisauuringud ja teatab sõeluuringul osanule uuringutulemuse(d).

5. Emakakaelavähi varase avastamise sõeluuring

- 5.1. *Kuni 31.01.2021* on lubatud kasutada emakakaelavähi varajase avastamise sõeluuringut, mille põhiuuringuks on teenus 66807 (Papanicolaou meetodil tehtud ja skriinija hinnatud günekotsütoloogiline uuring), võimalikud lisauuringud kodeeritakse teenusekoodidega 66809 ja 66811. Antud uuringu raviarvel on diagnoosikood Z12.4, tegevusteks on õe, ämmaemanda või arsti vastuvõtt ja günekotsütoloogiline uuring.
- 5.1.1. Normist erineva leiu puhul on lubatud täiendavad uuringud või korduvale uuringule kutsumine.
 - 5.1.2. Emakakaelavähi sõeluuringule kutsutakse Eestis 30–55-aastaseid naisi iga viie aasta järel. Sõeluuringule ei kutsuta naisi, kellel on viimase viie aasta jooksul diagnoositud emakakaela-, tupe-, või vulvavähk.
- 5.2. *Alates 01.01.2021* on emakakaelavähi varajase avastamise sõeluuring (edaspidi: *sõeluuring*), mille esmastest on HPV/NAT uuring, HPV-positiivse uuringutulemuse korral teostatakse samast

biomaterjalist günekotsütoloogiline vedelikul baseeruv tsüstoloogia (LBC) uuring. Sõeluuringu läbiviimise meeskond, võrgustik, korraldus, sõeluuringule kutsumise ja läbiviimise meetodika, sihtrühm, sõeluuringuga kaasnev esmasuuring ja lisauuringud, sõeluuringu kvaliteedinõuded ning dokumenteerimise ja andmete struktureeritud edastamise nõuded on kirjeldatud tegevusjuhendis „Emakakaelavähi sõeluuring“ (Eesti Haigekassa 2020), leitav Haigekassa [kodulehelt](#).

5.2.1. Sõeluuringu ravijuht on raviarve RHK-10 diagnoosikood Z12.4 (eri-sõeluuring emakakaelakasvaja avastamiseks), millel kajastuvad ühele isikule ühe haigusjuhu käigus osutatud teenused ning millele märgitakse:

5.2.1.1. tegevusteks on ämmaemanda, vajadusel arsti vastuvõtt või kaugvastuvõtt;

5.2.1.2. põhiuuringuks on teenus koodiga 66644 (Inimese papilloomviiruse test nukleiinhappe (DNA ja/või RNA) järjestuse määramisel), võimalikud lisauuringud vastavalt sõeluuringu juhendile.

5.3. Teenuse kvaliteedi tingimuseks peab Tervishoiuteenuse osutaja poolt tellitud HPV NAT analüüsi teostav labor omama ISO 15189 standardi alusel akrediteeritud vedelikul baseeruva günekotsütoloogia (LBC) ja konventsionaalse günekotsütoloogia (PAP) meetodikaid.

6. Tubakast loobumise nõustamine

Teenuse sisu, vajalikkus ja meetodika on kirjeldatud juhendmaterjalis „[Suitsetamisest loobumise meditsiiniline nõustamine](#)“, mis on avaldatud Tervise Arengu Instituudi kodulehel.

6.1. Tegemist on rahvatervise kaitsega seotud teenusega, mille eesmärgiks on võimestada suitsetajate tubakast loobumist professionaalse nõustaja abil.

6.2. Teenuse sihtrühmaks on kõik tubaka-, e-sigareti ja kuumutatava sigareti tarvitajad või muul viisil nikotiini sõltuvuslikud tarvitajad.

6.3. Teenuse hulka kuuluvad nõuanded, individuaalse loobumis- ja raviplaani koostamine, juhised taasalustamise vältimiseks ja nikotiinsõltuvuse ravi.

6.4. Teenuse kättesaadavuse lisatingimused:

6.4.1. teenust osutatakse saatekirjata, vajalik on eelregistreerimine. Nõustamiskabinettide kontaktid on leitavad Tervise Arengu Instituudi [kodulehelt](#).

6.5. Teenuse kvaliteedi tagamise lisatingimused:

6.5.1. teenust osutab tubakast loobumise nõustamiskoolituse läbinud arst, õde või ämmaemand;

6.5.2. esmakordne nõustamine kestab vähemalt 45 minutit, järgnevad seansid 15 minutit;

6.5.3. esmasel nõustamisel on lubatud ka kombineeritud nõustamist kahe nõustaja poolt (arst ja õde/ämmaemand), kui teenuse osutamise aeg ei muutu;

6.5.4. esmane nõustamine toimub silmast silma, järgnevad konsulteerimised on lubatud ka telefoni, e-maili või telemeditsiini vahendusel.

6.6. Tubakast loobumise nõustamise ravijuht on raviarve, millel kajastuvad ühele isikule ühe haigusjuhu käigus osutatud teenused ning millele märgitakse RHK-10 diagnoosikood Z72.0 (Tubaka tarvitamine) või F17.25 (Tubaka tarvitamise sõltuvus; aine pidev tarbimine), mis on lubatud kodeerida vaid arsti poolt osutatud teenuse korral.

6.7. Esmasel nõustamisel rakendatakse vastuvõtu koodidele hulk 2 kui teenus on osutatud ühe nõustaja poolt. Kombineeritud teenuse osutamise korral kodeeritakse teenuseid raviarvel ühekordselt teenuse osutaja vastuvõtu koodiga.

6.8. Korduval nõustamisel märgitakse ühekordselt teenuse osutaja vastuvõtu kood.

7. Jämesoolevähi sõeluuring – sõeluuringu koloskoopia teenus

Jämesoolevähi sõeluuring- sõeluuringu koloskoopia teenuse (edaspidi: sõeluuringu koloskoopia) sisu, vajalikkus, korraldamine, dokumenteerimise, kvaliteedi tagamise ja labori kvaliteedi nõuded on toodud juhendis „[Jämesoolevähi sõeluuringu korraldusjuhend](#)“.

7.1. Patsiendile on pärast sõeluuringu koloskoopia nõuetele vastava labori teostatud positiivset peitvere testi väljastatud perearsti saatekiri koloskoopiliseks uuringuks peitveretest tulemuse täpsustamiseks;

- 7.2. Sõeluuringu koloskoopia ravijuht on raviarve RHK-10 diagnoosikood Z12.1 (eri-sõeluuring soolekasvaja avastamiseks). Raviarvel on lubatud kasutada Jämesoolevähi sõeluuringu korraldusjuhendi Lisa 10 välja toodud teenuse koode, lisaks loetelus toodule on lubatud kasutada teenuse koode 7581 ja 66802;
- 7.3. Tegevusteks on eriarsti vastuvõtt;
- 7.4. Teenuse kvaliteedi tingimuseks on labori vastavus korraldusjuhendis sätestatud nõuetele.

8. Tulemustasu maksmine

8.1. Kaugvastuvõtu ja/või kaugteraapia teenuse läbiviimisel video teel, tuleb märkida raviarvele statistiline kood 9516.

8.1.1 Tervishoiuteenuse osutajale makstakse kord kvartalis kalendrikuise arvestuse alusel ennetuse projektide ja/või sõeluuringute põhiselt tulemustasu video teel osutatud kaugvastuvõttude ja kaugteraapiate (edaspidi: videovastuvõtt) eest, kuni 31.12.2021 juhul kui:

8.1.1.1. Tervishoiuteenuse osutaja on võtnud asutuses kasutusele turvalise videolahenduse ja kinnitab, et:

- a) asutuse võrgu- ja infosüsteemi riskianalüüs on videovastuvõtu osutamiseks tarkvara osas täiendatud vastavalt küberturvalisuse seadusele;
- b) on teostanud asutuses mõjuhinnangu või alternatiivselt juhatuse otsusega kinnitanud ja põhjendanud mõjuhinnangu tegemata jätmise;
- c) patsiendile on koostatud videovastuvõtuga liitumiseks juhised, kus muuhulgas selgitatakse kuhu tema andmed salvestuvad ja milleks neid kasutatakse;
- d) andmevahetus on krüpteeritud;
- e) videovastuvõtuga liitumiseks kasutatakse elektroonilist isikutuvastust;
- f) patsiendile esitatakse videovastuvõtuga samal platvormil interaktiivne link, mis suunab patsiendi Haigekassa koostatud videovastuvõtuga rahulolu küsimustikule vastama.

8.1.1.2. Tervishoiuteenuse osutaja on tulemustasu saamiseks esitanud taotluse enne kvartali lõppu. Taotlus on leitav Haigekassa kodulehel. Tulemustasu arvestamine algab alates taotlusel märgitud turvalise videolahenduse kasutusele võtmisele järgnevast kalendrikuust;

8.1.1.3. Tervishoiuteenuse osutaja täidab vähemalt ühte järgnevatest tingimustest:

- a) Tervishoiuteenuse osutaja on osutanud ennetuse projektide ja/või sõeluuringute ambulatoorsetest vastuvõttudest (3002; 3004; 3015; 3031; 3032; 3033; 3035; 3111; 3112; 3100; 3201; 3207; 3202; 3203; 3204; 3206; 3208; 3205) kaugvastuvõtte (3201; 3207; 3202; 3203; 3204; 3206; 3208; 3205) vähemalt 5% ja vähemalt 10% kaugvastuvõttudest on läbi viidud video teel;
- b) Tervishoiuteenuse osutaja on osutanud ennetuse projektide ja/või sõeluuringute ambulatoorsetest vastuvõttudest ja teraapiatest (füsioteraapia: 7050, 7051, 7052, 7065, 7066, 7067; tegevusteraapia 7053, 7054, 7068, 7069; logopeedia: 7628, 7629; psühholoogia: 7601, 7602, 7603, 7607, 7630, 7631, 7632, 7633) kaugvastuvõtte ja kaugteraapiaid (füsioteraapia: 7065, 7066, 7067; tegevusteraapia: 7068, 7069; logopeedia: 7629; psühholoogia: 7630, 7631, 7632, 7633) video teel vähemalt 10% ulatuses;

8.1.1.4. Tervishoiuteenuse osutaja ennetuse projektide ja/või sõeluuringute põhiselt videovastuvõttudega rahulolu küsimustikule vastanute seas on tulemustasu maksmise arvestuse aluseks oleval kalendrikuul rahulolu keskmine vähemalt 2,8 punkti (ehk 70%);

8.1.1.5. Punktis 8.1.1. ja alapunktides nimetatud tingimusi täitnud Tervishoiuteenuse osutaja tutvustab Haigekassa küsimisel asutuses videovastuvõtuks kasutatavat platvormi ja

esitab kasutatava videolahenduse turvalisust (nimetatud punktis 8.1.1.1.) tõendavad dokumendid;

8.1.1.6. *Tulemustasu makstakse Haigekassa juhatuse otsuse alusel;*

8.1.1.7. *Haigekassa arvestab Tervishoiuteenuse osutajale makstava tulemustasu suuruse eriala või valdkonna põhiselt kalendrikuus järgnevalt:*

- a) *1-100 videovastuvõttu 160 EUR;*
- b) *101-300 videovastuvõttu 480 EUR;*
- c) *301-600 videovastuvõttu 960 EUR;*
- d) *601-1000 videovastuvõttusid 1600 EUR;*
- e) *1001 või enam videovastuvõttu 3200 EUR.*